

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון תרנט ♦ פסח שני

פ' אחרי-קדושים ♦ אייר ה'תשפה

דברי אלוקים חיים מרח רבינו הגה"ק זי"ע"א

וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבנם לפני ה' וימתו, וידבר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבוא אל הקודש וגו'.

ויש לדקדק למה אמר אהרן אחיך וכי אין אנו יודעים שאהרן היה אחיו של משה רבינו, והנה יש לדייק עוד בפסוקים האלו באומרו אחרי מות שני בני אהרן, מה הוא הלשון "אחרי מות" היה יכול לומר "במות", וגם מה שאמר הפסוק בקרבנם לפני ה' וימתו, הלא בפרשת שמיי (י, א) כתב ויקחו בני אהרן וגו' איש מחתתו ויתנו בהן אש וכו' ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם, וכאן כתב הסיבה של מיתתם משום בקרבנם לפני ה' ולכן וימתו, ולא כתב אש זרה, ובאמת התרגום אנקלוס כתב כאן "בקרוביהן אשתא נוכריתא" וצ"ע.

ונראה לומר כי באמת חז"ל אמרו כמה דברים, בהם ביארו מה היה החטא של בני אהרן, אף שבפסוק כתב בפירוש שהוא משום האש הזרה שהקריבו אשר לא צוה ה', אם כל זאת קיבלו חז"ל שהיה עוד סיבות על מה שהגיע עליהן עונש כזה, ולכן נראה לומר בדרך אפשר, כי אין הכי נמי שהיה כמה דברים שעשו שלא כדת, אבל להגיע לעונש כזה של שריפה, זה היה הכל משום "בקרבנם לפני ה'", כי מכיון שהיו קרובים לה', והקב"ה מדקדק עם צדיקים כחוט השערה וגם קאמר לפני ה' דמצינו בפסוק (דברים יג, ה) שאמר אחרי ה' תלכו וגו' כלומר שיש הבדל בין הליכה לפני ה' לבין הליכה אחרי ה', כי עבד שהוא נאמן למלך, המלך נותן לו ללכת אחריו ולא חושש שהוא יברח מלפניו, משא"כ אם העבד אינו כ"כ נאמן אז המלך מוליכו מלפניו שלא יברח לו העבד, שאם ירצה לברוח הלוא המלך רואהו, מכיון שהוא מלפניו, ואז אע"פ שיש בזה חשיבות לעבד שהולך לפני המלך, אבל יש בזה סיכון גדול שכל מה שיעשה העבד, המלך רואהו ומדקדק עליו כחוט השערה, משא"כ אם העבד הולך לאחוריו של המלך שזה פחות כבוד לעבד, מ"מ אין לו כל כך סכנה שהמלך יקפיד עליו, מכיון שאין הוא רואהו כל הזמן, מכיון שהוא הולך לאחוריו של המלך, ולכן אמר הפסוק, "אחרי ה' תלכו" שלא יהיה דקדוק הדין על האדם, משא"כ אם ילך מלפניו של המלך אז יוכל המלך לדקדק עליו ביותר.

ולפי זה מובן מה שאמר כאן שהסיבה היתה שמתו שני בני אהרן הוא משום "בקרבנם לפני ה'" ולכן וימתו, משא"כ שאם לא היו כ"כ בקרבת ה' ולא היו הולכין לפני ה' אלא לאחרי ה', אז לא היה להם שום היזק ואף שעשו מה שעשו, וכמו שאמרו חז"ל זה בכה וזה בכה, מכל מקום העונש לא היה כ"כ גדול, ולכן אמר ה' אל משה שידבר את אהרן שלא יבוא בכל עת אל הקודש וגו', ולא ימות, שלא יהיה כ"כ קרוב לה' ולא ידקדקו עליו כ"כ מן השמים, וגם אמר לו שיקח אהרן בבואו אל הקודש קרבנות וכמו שכתוב בפסוקים וזה יהיה לו לכפרה שלא יהיה נזק ח"ו לאהרן ולבניו.

ומה שכתב אהרן אחיך וכי לא יודעים שהיה אהרן אחיו, נביא דברי קודשו של הרה"ק ר' אלימלך זי"ע בספרו הק' נועם אלימלך שכתב נראה לפרש שהתורה הק' מלמדת לאנשים המוכיחים לבני אדם, שלא יוכיחו לאנשים לצים וריקנים אשר בוודאי אין דבריהם נכנסים כלל באזניהם, וכמו שאמר הכתוב (משלי ט, ח) אל תוכיח לץ דרך לאנשים המקשיבים לקול תוכחה ומוסר ורוצים בתשובה, אליהם יגיד ויורה להם דרכי התשובה ע"כ.

דברות קודש מרח רבינו עט"ר שליט"א

בצדק תשפוט עמיתך (ו, ב).

אחת המצוות החשובות המקיימות את העולם, ובלעדיה איש את רעהו חיים בלעו, היא המצוה של לדון כל אדם לכף זכות, והיא מצוות עשה המפורשת בתורה בפסוק: "בצדק תשפוט עמיתך" ופירש רש"י, "הווי דן את כל האדם לכף זכות."

חושבים אנחנו שלדון לכף זכות זו מידת חסידות! אבל רש"י כותב שזה הביאור של מצוות התורה "בצדק תשפוט עמיתך", זה משפט צדק! לדון לכף זכות זה עשיית הצדק, ולא רק מנהג חסידות!! מצוה זו, מלבד חיוניותה לקיום יחסי אנוש בין בני האדם, שהרי רוב הבעיות, המחלוקות והמריבות בין אדם לחברו ובין איש לאשתו, נובעות מחוסר ראייה נכונה ועין טובה כלפי האחר, יש בה גם סגולה ומעלה גדולה לאדם, וכמו שמובא בספרי מוסר וחסידות שהיא עצה נפלאה לזכות ביום הדין לפי דברי חז"ל (שבת קכז, ב), שהדן את חברו לכף זכות, דנים אותו לכף זכות.

כן סגולה שתשרה ברכה בפועל, כנאמר טוב עין הוא יבורך. ראיתי ווארט נפלא, למה השתמשו בלשון 'כף זכות' מה זו הכף הזאת? אחד השימושים של כף היא לנעליים, אתה מכניס את הרגל לנעל, ואם נשים לב על ידי פעולת הכף, לא מצמצמים את הרגל ולא מרחיבים את הנעל, אז איך הרגל נכנסת? אלא שעל ידי הכף דוחפים את הרגל פנימה!

זה נראה בלתי אפשרי, אבל אם נדחוף, נחפש ונתאמץ, בסוף ייכנס בלבנו צד זכות על חברנו!

ואהבת לרעך כמוך" (וי, יח)

יש להבין איך שייך שהתורה תצוה לאדם שיאהב את כל אחד ואחד מישראל כמו את עצמו, האם יכול בן ישראל המקיים תורה ומצוות לאהבו צדיק וגדול הדור כמו את החוטב עצים והאיש המוני בשוה.

ופירש הרה"ק רבי ישראל מרוזין זי"ע, שלכן מדגישה התורה כשמצוה לאהוב כל איש ישראל, שתהיה האהבה "כמוך". פירוש הדבר, הרי בגופו של אדם יש הבדלים רבים, ישנם בו בעצמותיו ובאבריו, הראש הלב והעינים והידים והרגלים וכו', והנה את ראשו לבו ועינו יאהב האדם ביותר וישמרם בכל עת מכל פגע כאב ומחלה, ביודעו אשר בלעדם העולם חשוך בעדו. ושאר איבריו כמו הידים והרגלים יאהב אותם ג"כ וישמרם מכל מחלה וכאב, אך לא בשמירה יתירה כמו הראש העינים והלב, וכן הוא בכל אבר ואבר לפי ערך חשיבותו ונחיצותו, עד כדי כך שהשערות והצפרנים אם כי יחשבו ויאהבו שלא יתלשם ממנו בכח בעודן מחוברים בגופו בכדי שלא יכאב לו, הרי האדם בעצמו חותך אותם מחמת ריבוים כשיגדלו הרבה. וכן הוא הדבר לגבי כלל ישראל בכללולתם דיש בהם אנשים שצריך לאהוב אותם כמו עיניו ולבו, והיינו את ראש העדה שהוא צדיק הדור, ואח"כ עיני העדה היינו התלמידי חכמים שבדור. וכן יש שאר ת"ח ובעה"ב יראים וחסידים, כל אחד כפום דרגא דיליה. אבל ישנם אנשים גרועים בכלל ישראל שהם רשעים אשר צריך להפרידם כמו הצפרנים והשערות הארוכים, וזהו לטובת כלל ישראל, עכ"פ צריך כל אחד לאהוב כפי מה שהוא כנ"ל.

שנה משה אלא לאנשים בלבד, אבל לא פירש למה דוקא פרשה זו נאמרה בהקהל במעמד כל ישראל יחד.

ובספר הק' מאור ושמש כתב שיש ב' דרכים בעבודת ה', יש דרך של התבודדות כדי שיבררו מדעות רעות ומאנשי רשע, אבל זה הדרך לא מועיל אלא להנצל מן הדברים המעכבים את עבודת ה' יתברך, אבל להשיג הקדושה העליונה צריך ללכת לדרך השני בעבודת השי"ת, ואינו זוכה לזה עד שידבק עצמו לאנשי השם עובדי ה' באמת ולהשתתף עמם יחד בעבודת השם, הן בתפילה והן בלימוד התורה, ושעיקר המצות יהיה בכנסיה יחד עם מבקשי ה', ואז יוכל להשיג הקדושה העליונה, ולפי רוב הם המקבצים יחד לעסק של עבודת ה', כן שורה עליהם הקדושה העליונה, אבל אם האדם ירצה לפרוש את עצמו מן הציבור, ולהתבודד עצמו להתפלל ביחידות או כל דבר של עבודת ה' הנעשה בכנסיה יחד ורוצה לעשותם ביחידות בלתי אפשר שישג הקדושה העליונה, ולא עוד אלא שיוכל לנטות חלילה מרוב גופי התורה אם יתבודד עצמו ויפרוש מן הציבור, שאי אפשר לשום נברא להיות ביחיד, זולת הבורא יתברך שהוא יחיד ומיוחד, ולכן צריך האדם לדבק את עצמו עם עובדי ה', ולהיות בכנסיה יחד עמם לכל עבודת הקודש.

וזוהו פירוש הפסוק דבר אל כל עדת ישראל ורש"י שפירש שמלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל כלומר פרשה זו של קדושים תהיו, שאי אפשר לאדם שיזכה אל הקדושה, אלא אם כן שיהיה בכנסיה יחד עם הקהל בעבודת ה' מפני שרוב גופי התורה תלוי בה, ולא יטעה האדם לחשוב שאם יתבודד עצמו ויפרוש את עצמו מן הציבור יזכה לקדושה, ולכן כתב רש"י שפרשה זו נאמרה אך ורק בהקהל, שאינו זוכה אל הקדושה אלא בהקהל עצמו עם הציבור מבקשי ה', אבל מה שנצטוו להשמר מן הדברים המעכבים לעבודת ה', לזה טוב התבודדות, שדוקא פרשה זו של קדושה נאמרה בהקהל בלבד, אבל אם האדם ירצה להמשיך עליו קדושת הבורא ברוך הוא, אי אפשר אלא בהקהל יחד לעובדו שכם אחד ע"כ, וזה מש"כ המאור ושמש זה הוא מעקרי החסידות של דרך בעש"ט הק'.

ועתה נחזור לדבר על מה שכתב רש"י הק' שהכוונה באומרו "קדושים תהיו" להיות פרושים מן העריות ומן העבירה שהמקום שיש גדר ערוה שם יש קדושה וכו', ונביא כעת את דברי קודשו של הרמב"ן שכתב בזה בפירושו שאין הפרישות הנזכר כאן הוא הפרישות המוזכרת בכל מקום בגמרא שבעליה נקראים פרושים, והענין הוא כי התורה הזהירה בעריות ובמאכלים האסורים והתירה התורה איש באשתו וכן התירה התורה לאכול הבשר והיין, ואם כן ימצא בעל התאווה מקום להיות שטוף בתאוות של היתר, ולהיות בסובאי יין ובזוללי בשר, וידבר כרצונו בכל דבר, שלא הוזכר בתורה שזה איסור, וזה יקרא נבל ברשות התורה.

ולפיכך בא הכתוב אחרי שפרט האסורים שאסר אותם לגמרי, וצויה הכתוב בדבר כללי שנהיה פרושים מן המותרות, ולא יהיו תלמידי חכמים מצוין אצל נשותיהן ביותר מיד, וכן יקדש עצמו מן היין וישתה רק מעט וכמו שהזכיר הכתוב אצל הנזיר מן היין, שהוא נקרא קדוש, ויזכור הרעות הנזכרות מן היין אצל נח ולוט, וכן יפריש אדם את עצמו מן הטומאה אע"פ שלא הוזכרה ממנו מן התורה וכמו שאמרו חז"ל בגדי עם הארץ שמתמאים לפרושים, וגם כוונת התורה הוא באמרו כאן קדושים תהיו שישמור אדם פיו ולשונו מדברי הריבוי באכילה הגסה ומן הדיבור הנמאס, ויקדש אדם את עצמו בזה עד שיגיע לפרישות וכמו שאמרו חז"ל על רבי חייא שלא שח שיחה בטלה מימיו.

ובאלו וכיוצא בהן באה המצוה הזאת הכללית, שאחרי שפרט כל העבירות שהן אסורין לגמרי, כתב אחר כך ציוו על הנקיות בידיו ובגופו וכמו שכתב והתקדשתם שהוא הכוונה למים ראשונים, והייתם קדושים אלו מים אחרונים, כי אע"פ שאלו המצות הם מדבריהם, מכל מקום בא הכתוב להזהיר שנהיה נקיים וטהורים ופרושים מהמון בני אדם שהם מלכלכים עצמם במותרות ובכיעורים.

וגם אחרי שפרט הכתוב הדינים של בין אדם לחבירו, לא תגנוב, ולא תגזול, ולא תונו ושאר הזהירות, אמר הכתוב ועשית הישר והטוב שהיושר וכל לפנים משורת הדין לרצון חבריו, וכן לענין השבת אסר ה' את המלאכות בלאו, והטרחות אסר בעשה של תשבייתו וגם כתב שבת שבתון שיהיה יום שבתה ומנוחה.

כלומר שה' צוה למשה שידבר תוכחה לאהרן אחיו הצדיק ובניו הצדיקים המקשיבים למוסר ולתוכחה ורוצים לשמוע ורוצים בתשובה שאליהם יגיד ויורה וכו' ומסיים הנועם אלימלך שזהו שכתוב דבר אל אהרן אחיך ר"ל שהוא אחיך ורוצה במעשים טובים ויקבל תוכחה ממך.

והואיל ואיתנא להכי אפשר גם לפרש על פי מש"כ השל"ה הק' על הפסוק הזה הוכיח חכם ואל תוכח לץ, והקשה למה לא כתוב הוכיח ל"חכם (עם ל) וכן היה לו לכתוב אל תוכח ל"לץ (עם ל) ולכן כתב שהכוונה הוא שאם אדם בא להוכיח לאדם אל יוכיחו בכעס אלא בנועם ובאהבה ויגיד לו הלא אתה איש חכם ולמה תעשה כזאת ומה ראית לשטות זה לעשות עבירה שאמרו חז"ל אין אדם חוטא אלא אם כן נכנסת בו רוח שטות, ואם כך תגיד לו, אז יקבל תוכחתך בטוב טעם אבל אם תוכיח אותו בכעס וברוגז ותגיד לו למה עשית כזאת הלא אתה רשע ולץ וכו' משמות הגנאי, הלא האדם זה לא ישמע אליך ולכן מסיים הפסוק הנ"ל "פן ישנאיך" באם תוכחתך אליו הוא בגנאי שתאמר לו שלץ הוא, אלא תוכיחו לומר שהוא חכם ולא מתאים לו שיעשה שטות כזאת ולכן יאהבך ויקבל תוכחתך.

ולפי זה אפשר גם כאן לומר שה' צוה למשה שיגיד לאהרן אחי אתה לי ולבניי יגיד שהם בני אחיו הצדיקים והחכמים ולא מתאים להם שיבואו בכל עת לקודש שזה נראה שיש כאן איזה זילזול בקודש שאפשר לבוא מתי שירצו, ואז יקבל אהרן התוכחה הזאת וגם בניו, כן אפשר לומר בפשט הפסוק על פי דברי הנועם אלימלך והשל"ה הק'.

ומה שהקשינו לעיל למה כתב "אחרי מות" והיה די שיכתוב "במות" שני בני אהרן, נביא עוד מה שכתב הרה"ק רבי אלימלך זי"ע (נועם אלימלך) על דרך הרמז בפרשה הזו. דהנה הצדיק מהפך מידת הדין לרחמים, ואף אם נגזר על אדם מיתה חלילה, יכול הצדיק לבטל הגזירה ולהפכו לחיים, שכוח ביד הצדיק לעשות כן הוא מחמת שהצדיק עולה בתפילתו בעולמות העליונים אשר שם הוא כולו רחמים, בלא תערובות דין כלל, ושם לא נגזר אותה הגזירה וממשיך משם חיים לאותו האדם, וזה מש"כ (ישעי' ל"ה י) ששון ושמחה ישיגו, כל הצדיקים משיגים לעולמות העליונים אשר שם יש ששון ושמחה וכמו שאמר הכתוב (דב"ה א, ט"ז) עוז וחדוה במקומו, וממילא נסו יגון ואנחה וכו' וזהו מש"כ אחרי מות שני בני אהרן ר"ל, שיש כוח ביד הצדיק, שיהיה כבר "אחרי מות" כלומר לבטל המיתה מאיזה אדם, וכמו שאומרים בני אדם על דבר הנתבטל, שאומרים שכבר הוא אחר הדבר ההוא, ולא יהיה זה עוד, ואמר הכתוב על ידי דבר מה יכול הצדיק לבטל, ומפרש "בקרבנתם לפני השם" פירוש הנ"ל שע"י שמתקרבם לפני ה' לעולמות העליונים, אז "ימותו" ר"ל שהרי הוא כאילו כבר נתקיים הדין של מיתה, ובאמת נמשך להם חיים על ידי הצדיק ע"כ.

ואם כן רואים אנו מדבריו הק' מה גדול הוא כוח הצדיק, ועלינו להשתוקק לזה לבוא למדרגותם של הצדיקים, וכמו שאמרו חז"ל שחייב אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב, וכבר כתב הרמב"ם שיכול כל אדם להיות כמשה וגם האור החיים הק' כתב כן, (ורק בנביאות א"א להגיע למדרגת משה).

וגם עלינו מוטל להיות דבוקים בצדיקים וקדושים וליך בדרכיהם הק' ואז נזכה שהצדיק בתפילתו ובמעשיו הטובים, יגרום שה' יתברך ישפיע עלינו ברכה וחיים ושלוה וכל טוב עד שנזכה להגאולה השלימה מתוך רחמים וחסדים מגולים במהרה בימינו אמן.

ידבר ה' אל משה לאמר דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוהיכם.

ופירש רש"י מלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל (כלומר במעמד כל ישראל) מפני שרוב גופי תורה תלוי בה ועוד כתב רש"י על מש"כ קדושים תהיו, שהכוונה להיות פרושים מן העריות ומן העבירה, שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה, שם אתה מוצא קדושה וכו'.

ולכאורה דברי רש"י צריכין ביאור, להבין מה ללמדנו בזה שפרשה זו של קדושים נאמרה בהקהל, ועוד שמסתמא כל המצות הנהוגות בכללות ישראל נאמרו בהקהל, ובשפתי חכמים רוצה לומר שזה הפרשה נאמרה גם במעמד נשים וטף, אבל שאר הפרשיות לא

נעימות חיים

לא תקם ולא תטר (יט, יח)

"לך מכאן! הסתלק מהקרן הזה!", הצעקות הנזעמות שהדהדו בקרן הרכבת העושה את דרכו לזילנה עוררו את רבי ישראל סלנטר מהמחשבות בהם היה שקוע. הוא העיף מבט חטוף סביבו והופתע לגלות כי הוא עצמו מהווה את מושא ההתקפה. אדם צעיר עמד מולו וצעק: "סגור את החלון! אתה לא רואה שהדבר מפריע לכל יתר הנוסעים". נבון ונכלם מיהר ר' ישראל סלנטר, ממנהיגיה המפורסמים של יהדות ליטא ומחולל תנועת המוסר, לסגור את החלון, אך הדבר לא הרגיע את הברנש גס הרוח שהמשיך להתנפל עליו בצעקות וכינויי גנאי. רק בכניסה לתחנת הרכבת של זילנה, למראה ההמון הרב שהתכנס על הרציף, כדי לקבל את פני האורח הנכבד קלט הצעיר חמום המוח כי הזקן אותו העליב והתקיף במהלך הנסיעה לא היה אלא הרב סלנטר המפורסם בכבודו ובעצמו.

למחרת היום מיהר הצעיר לבית בו התארח הרב סלנטר והתנצל עמוקות על התנהגותו הגסה. "מחל לי כבוד הרב, אך טרוד הייתי בדברים המעיקים עלי ועל כן נהגתי בקוצר רוח ובחוסר סובלנות...". "תנחם דעתך", השיב לו ר' ישראל בעודו לוחץ את ידו בחמימות. "תכף ומיד הבנתי כי רוחך סוערת ודנתי אותך לכף זכות, לרגע לא היה בליבי שום קפידה על מה שאירע...". הצעיר פנה לעבר דלת היציאה, אלא שאז התנער רבי ישראל בבת-אחת והניח יד על כתפו. "אמור נא לי, מהו הדבר שכה הטריד אותך במהלך נסיעתך לזילנה?".

"אני מתכנן לעבוד כשוחט" השיב לו הלה. "לזילנה הגעתי כדי לאסוף המלצות מרבנים ידועי שם כי ניתן לסמוך על שחיטתי". בו במקום בחן הרב סלנטר את ידיעותיו של הצעיר, ומשנח לדעת שיש לו הרבה מה לשפר קבע איתו סדר לימוד משותף פעם בשבוע עד שהלכות השחיטה היו נהירות וברורות לו לחלוטין, או אז צייד אותו בהמלצה נלהבת ופטר אותו לדרכו... סיפור מופלא ומדהים זה, הממחיש עד לאיזה דרגה מסוגל להגיע אדם שמתקן את מידותיו, אינו אופייני רק לרבי ישראל סלנטר. אחד מסימני ההיכר המובהקים של כל אחד מגדולי ישראל האמיתיים, בדורנו ובדורות העבר, היו מידותיהם הטובות ויכולתם המופלאה למשול ברוחם ולהתגבר על כל נטיה של כעס או מדה רעה אחרת. לא בקלות תיקנו גדולי ישראל את מידותיהם. רבי ישראל סלנטר עצמו העיד כי: "קל יותר לסיים את כל הש"ס (ששה סדרי משנה הכוללים את כל התלמוד הבבלי המונה יותר מ-7000 דפים), מאשר לתקן מידה אחת".

(יגל ליבי)

לקחי חיים

מספרים שפעם אחת נפגשו הגאונים הגאון מראגאטשאו זצ"ל והאדמו"ר מראדזמין זצ"ל, והתנצל הגאון מראגאטשאו שבזמניו ליכא מי שראוי לקרותו גברא רבה, והשיב הרבי מראדזמין, הנה הש"ס במכות הביא מעלת התלמיד חכם יותר מספר תורה מכך שרבנן הפחיתו מארבעים מלקות לשלושים ותשע ממלקות, והקשה הלא כיצא בזה מצינו רבות כגון ספירת העומר שכתוב 'תספרו חמשים יום' ובאו רבנן ואמרו שאין סופרים אלא רק מ"ט יום, והיה יכול להביא ראיה מספירת העומר.

והשיב הרבי מראדזמין שלפחות ולהוריד ספירה אחת ממנין הספירה אין זו רבותא כ"כ להיקרא בעבור זה גברא רבה, אמנם לפחות ולנכות הכאה אחת מעל יהודי זה ראוי להיקרא גברא רבה, וממילא מי שעוזר לחבירו נקרא גברא רבה.

ושמעתי סמוכין לדבריו, מהא דילפינן בסוכה מ"ח ע"א מקרא 'והיית אך שמח' לרבות יו"ט אחרון של חג שמחויב בו בשמחה, והרי לשון 'אך' מיעוט הוא, אלא החכמים לא רצו למעט משמחה. (בדידי הוה עובדא)

הליכות חיים

תפילה מתוך הלכה פסוקה

כבוד ידידי היקר, האברך העילוי המפורסם
הגאון רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מח"ס 'גם אני אודך'

שלום וברכה וכל טוב,

קבלתי הקובץ 'המאור' וגם דפס שם תשובה שכתבתי לך תשס"ו, יישר כח.

היום עיינתי בספרך 'גם אני אודך' חלק שני סימן ד' שבגמ' ברכות דף ל"א ע"א איתא, אין עומדים להתפלל אלא מתוך הלכה פסוקה, ע"כ. ופירש"י שאינה צריכה עיון כדי שלא יהרהר בה בתפילה, עכ"ד. וכת"ר מקשה, ויש להקשות לפי זה והא אסור ללמוד הלכה שאינה פסוקה לפני שנכנס למרחץ או לבית הכסא שמא יהרהר בתוכו דברי תורה. ע"כ לשון כבודו שליט"א.

וזה תשובתי, דמקודם יש לעיין לגבי תפלה מה הגדלות של תפלה, דהנה מבואר על פי הסוד כי קודם חטא אדה"ר היו כל העליונים במקומם כאשר היו באצילות הראשון, אך אחר חטא אדם הראשון ירדו כל העולמות ממקומם. וענין הורדה הזאת כדי לברר ביורים וניצוצות הקדושה. והנה אי אפשר שיתבררו רק בסיוע מעשה התחתונים וזה נעשה ע"י התפלות והמצות שאנו עושים בעולם הזה, אך העיקר הוא התפלות, ולכן קראו חז"ל להתפלה 'דברים שעומדים ברומו של עולם'. ויש בדברי המקובלים הרבה ענינים עמוקים בענין זה, שאין מקומו כאן. וע"י תפילתנו אנו מבררים ביורים, ובכל יום ויום ובכל תפלה ותפלה, וצריכים ג' תפלות בכל יום יום, ומתבררים ביורים חדשים.

והנה מתחילת הברכות עד ברוך שאמר הוא תיקון עולה העשיה, ואח"כ מעולם העשיה יש עולם יצירה, ומברוך עולים בעולם הבריאה, ומשמונה עשרה עולם אצילות. וא"כ התפילות שאנו מתפללים זהו עצום מאד שאין לשער בעולם מה אנו מתקנים בכח התפילות.

ולכך אמרתי לענ"ד לתרץ שכבודו הקשה שיהא אסור ללמוד הלכה שאינה פסוקה לפני שנכנס למרחץ או לבית הכסא שמא יהרהר בתוכו דברי תורה, ע"כ הקושיא. אבל לפי מה שהתברר שענין התפלה זהו לברר העולמות העליונים, ורק בכח אנו בני ישראל שקבלנו התורה בהר סיני, תורה שבכתב ותורה שבעל פה יתורת הנסתר, יש בידינו לתקן כל העולמות. ואם משהוא לפני התפילה שיתחיל לחשוב בראשו על ענין הלכה שאינה פסוקה הוא מתחיל בעולם העשיה או בעולם הבריאה, והלכה שחושב בראשו הוא עולם אחר לגמרי ממה שהוא עכשיו מתפלל. ואפילו מי שאינו מקובל והוא צריך להתפלל כסדר התפלה וסומך על רבותינו שסידרו סדר התפלה, והוא מתפלל ועומד לפני הקב"ה, וא"כ זהו כבר מתקן בתפלתו. אבל המתפלל יחשוב בענין הלכה פסוקה, שאינו שייך לעולם שהוא עומד עכשיו ומתפלל וא"כ הוא יסתר וישבר תיקון תפילתו עכשיו שאוחז בו ומתפלל. וא"כ זהו איום ונורא.

וזהו עומק כוונת רש"י ז"ל על הגמ' אין עומדים להתפלל אלא מתוך הלכה פסוקה, ורש"י מפרש, שאינה צריכה עיון כדי שלא יהרהר בה בתפילה ודו"ק היטב.

אבל כשנכנס במרחץ או לבית הכיסא, נכון מאוד מה שהבאת בספריך מחכמת שלמה שבמרחץ הרי מבואר בגמ' (זבחים דף ק"ב ע"ב) דמחמת אונס מותר להרהר בבית מרחץ, וא"כ ממ"נ ברצון ודאי לא יעיין, ואם ע"י אונס אין איסור בדבר. וא"כ נפקא גדולה בין שעומדים להתפלל לבין שנכנס וכו'.

ואני זוכר שבקרת פעם בבית של אדמו"ר מפורסם, נכנסתי לשירותים שם, וראיתי שמונח שם עיתון המודיע שהדברי תורה הוציאו מהעיתון, ואני הבנתי שקורא העיתון שם כדי שלא יהרהר בדברי תורה. וא"כ יש עוד עצה בזה, והדברים ברורים.

ידידו ומכבדו כערכו הרם

הרב זבולון המבורגר

מח"ס 'שערי זבול'

עובדות חיים

בקרבתם לפני ה' וגו' (ט"ז - א') באחת מנסיעותיו של הרה"ק בעל "תפארת שלמה" מראדומסק זיע"א, עבר דרך קראקא, יצא לקראתו חסידים ותלמידי החכמים שבקראקא, והפצירו בו שיתעכב בעירם, והוא נעתר לבקשתם. כשהגיעו לאכסניא, נוספו ובאו רבים מחשובי העיר להקביל פניו, ביניהם הגאון רבי שמעון סופר זיע"א אב"ד של קראקא, ולכבוד המאורע דרש בעל "התפארת שלמה" בדברי תורה ובתוך דבריו אמר בזו הלשון: כל צדיק שאינו ממשיך על ישראל שפע של ברכה ופרנסה ועשירות, אינו צדיק כלל ואינו ראוי להיות מנהיגם של ישראל, וזה פירוש דברי הגמרא (קידושין דף מ"א) אמר רבא רב אידי אסברא לי "אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו" (ישעיה ג' י') וכי יש צדיק טוב ויש צדיק שאינו טוב? אלא טוב לשמים ולבריות זהו צדיק טוב, טוב לשמים ורע לבריות זהו צדיק שאינו טוב, היינו שאינו ממשיך על ישראל שפע של טובה ופרנסה. וזה היה חטאם של נדב ואביהוא שהסתפקו "בקרבתם לפני ה'" בלבד, ולא השפיעו על ישראל שפע של פרנסה וטובה, לפיכך "וימותו" לא היו ראויים להיות מנהיגי ישראל.

השוכן אתם בתוך טומאתם (ט"ז ט"ז) אומר רש"י "בתוך טומאתם" אף על פי שהם טמאים שכינה ביניהם. מסופר: הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאפסא זיע"א בא לעיר אחת ושני בעלי בתים עשירים התחילו לריב ביניהם, שכן כל אחד רצה שהרבי יתאכסן אצלו, אחד מהם היה תלמיד חכם אבל בעל גאווה גדול, ואילו השני חסרונם בכך שלא היה זהיר ביותר במצוות. והצדיק בחר בשני, ומשהביעו החסידים את תימהונם על כך, השיב להם ואמר: על בעלי עבירה אמרה התורה "השוכן אתם בתוך טומאתם" אף על פי שהם טמאים "שכינה ביניהם", ואם נאה לו להקב"ה להיות דר עמם בדירה אחת, וודאי שכך נאה גם לי, ואילו על בעל גאווה אמרו חז"ל (סוטה דף ה') "אין אני והוא יכולים לדור בעולם".

קדושים תהיו כי קדוש וגו' (י"ט - ב') ישראל קדושים הם, יש רוצה ואין לו, ויש שיש לו ואינו רוצה (חולין ז') מסופר על הרה"ק רבי מאיר שפירא מלובלין זיע"א, שהלך פעם אל יהודי עשיר וקמץ כדי להתרימו למען ישיבתו "חכמי לובלין". לא הועילו כל דיבוריו והפצרותיו, העשיר היה קשה כבדל וסירב להשתתף בתרומה. לפני שהרע עצב את ביתו אמר לו הרב: עכשיו נתיישב לי המאמר במסכת חולין "ישראל קדושים הם, יש רוצה ואין לו, ויש שיש לו ואינו רוצה". ולכאורה צריך להבין, מילא מי שרוצה ואין לו, מובן שקוראים לו קדוש, כי מה יעשה אם אין לו, אבל מי שיש לו ואינו רוצה למה יהא נקרא קדוש? אלא חז"ל אומרים (שבת קיח) למה נקרא שמו רבינו הקדוש, שלא הכניס ידו תחת אבנטו. וגם אלה העשירים הקמצנים שיש להם ואינם רוצים, חרדים מאד לא להכניס את ידיהם תחת אבנטם לכיסם, להוציא משם כסף לדברי צדקה.

מאות כבר נושעו! ומה איתך?
רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו'
תרמו! וקחו חלק בהפצת המעיינות של
מרכז "אמונת חיים" קראלי
כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון
רח' הרב אבוחצירא 12 אשדוד טל. 055-6798152
ובאימייל: 8659931@gmail.com

אמונת עיתך

חודש אייר

חודש אייר. הנה נודע דברי הרבי ר"ב מפרשיסחא זצללה"ה זי"ע, ר"ת איר - אני ד' רופאך, וכו', כל המחלה אשר שמת במצרים לא אשים עליך כי אני ד' רופאך, וחז"ל אמרו (סנהדרין ק"א) וכי מאחר שלא שם, רפואה למה, וחז"ל אמרו שהקדים רפואה למכה, כי מטרת האב הרחמן איננו לייסר ולהכות ח"ו, כי כוונתו רק בתכלית היסורין, והיינו הרפואה, ואין באפשרי להיות הרפואה בלתי היות מכה מקודם, וכו', וזה וכל המחלה אשר שמת במצרים וכו', כי במצרים היה תכלית כוונתו בהיסורין, אבל לא כן בעדת עם קודש, כי אני ד' רופאך, כוונתו בהרפואה, והקדים רפואה למכה, וכו', גם הם ימי הרפואה, וכנודע אייר בגימ' אר"ך מלשון ארוכה ומרפא, וגם חכמי הרפואה אומרים שהם ימי הרפואה.

(ישמח ישראל)

בימי הספירה ממתיקים הכל

הנה בימי הספירה שהם ימי התשובה ממתיקים הכל, ומטילים הדינים על שונאי ישראל, ופועלים במ"ט יום שיהיה הרשע מ"ט לפני צדיק ולא להיפוך, ומ"ט גימטריא לב טוב, לעשות לעצמו לב טוב לקבלת התורה הקדושה, וכן יובל עם הכולל גימטריא לב טוב, שמורה שעל ידי לב טוב בא לעלמא דחירות שיובל מורה עליו שמשם נמתק הכל.

(זרע קודש)

תרעין פתוחין

מנהג רבותינו הק' שלא לומר תחנון בשבעה ימים הללו של ספירת "הוד" בספירת העומר, דהיינו מיום פסח שני י"ד אייר עד יום כ"א אייר, לפי שימים אלו נקראים בזוה"ק "תרעין פתוחין" והינם ימים מסוגלים וימי רצון.

(אור אביגדור)

טעם אמירת פרקי אבות

בין פסח לעצרת הוא כי בימים האלו מחיוב כל איש ואיש מישראל לטהר את עצמו בימי הספירה כמו שנטהרו ישראל מאז מטומאת מצרים כנודע מהזוה"ק שבעה שבועות כענין ז' ימי הנדה הם, ולכן אומרים אז מס' אבות כדי לראות ולהבין כל המדות טובות הנזכרים ולסוף, שם ולהשתוקק מתי אעשה כן גם אני, ולשוב בתשובה שלימה לפי השי"ת ולזאת יש במס' זו חמשה פרקים נגד ה' ש"ב הכוללים, וכ"א כלול מעשר הם נש"ב עולם התשובה וימים האלה נק' אצל אומה"ע למי, וגם הם מודים שהימים האלה הם טובים ומסוגלים לרפואה ומ"י הוא מנין חמשים והעיקר הוא שהימים האלה הם טובים ומסוגלים לרפואת הנפש

(אוהב ישראל)

מרכז "אמונת חיים" קראלי

מזלא טבא וגדיא נאה

לידידינו עז איש חי ורב פעלים

הר"ר יוסף וועבר הי"ו

בן מורינו הגה"צ משה זצ"ל בעל אבני שוהם

לרגל שמחת הבר מצוה לבנו

יה"ר שירונו רוב נחת ותענוג מהם ומכל יוצ"ח

קול קראלי - 0747962278

לעילוי נשמת
הרה"ח יצחק ברכר ז"ל

בהר"ר נחום זאב ז"ל
נלב"ע יא אייר ה'תשפ"ד
ת.נ.צ.ב.ה.

לזכר עולם יהיה צדיק

רבינו הגדול

הגה"ק יצחק צבי משה זי"ע

ברא כרעא דאבוהו

רבינו אביגדור מוזס זצ"ל

מקראלי

נלב"ע ד' טבת תשעט

זכותו יגן עלינו ועכ"א

לזכר עולם יהיה צדיק

הגה"ק נפתלי צבי זצוק"ל

בהרה"צ מנחם מנדל זצ"ל

בעל זרע קודש מראפשיץ

נלב"ע יא אייר תקפ"ז
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת

הב' הק' עמרי כמייס הי"ד

בהר"ר יואל מצליח הכהן יבלט"א

נלב"ע ח כסלו ה'תשפ"ה

ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת

הגה"צ משה וועבר זצוק"ל

בהרה"צ מרדכי זצ"ל

נלב"ע יב כסלו תשפא

ת.נ.צ.ב.ה.